

GORENJSKI GLAS

Leto LV - ISSN 0352 - 6666 - št. 63 - CENA 240 SIT (14 HRK)

Kranj, petek, 16. avgusta 2002

Foto: Gorazd Kavčič

Potrpežljivi Poljanci

V preteklem mesecu dni sta se pri dolgo odlašnem zapiranju nekdanjega rudnika urana Žirovski vrh zgodila dva pomembna dogodka: minister za okolje in prostor Janez Kopač je podpisal izvajalsko pogodbo za dela pri zapiranju rudnika in dokončni sanaciji rudniških jalovišč, odstavljeni direktor Uprave za jedrsko varnost Miroslav Gregorič pa je javnost obvestil o mnenju tega organa, da je prekrivanje jalovišča Boršt na sedanji lokaciji v pogledu dolgoročne varnosti sporno. Pri prvem dejanju si je minister Kopač (zopet) privoščil izjavo, da odškodnin, ki jih sicer določa v državnem zboru sprejeti zakon, ne bo, ker da tudi nevarnega vpliva na okolico ni bilo, drugo dejanje pa je pokazalo na zaskrbljujoče strokovne dileme iz ozadja o tem, kako varno in trajno odpraviti posledice rudarjenja in predelave urana. Pri obeh dogodkih bi pričakovali odziv vsaj Poljancev, če ne celo širše na Škofjeloškem, saj gre zagotovo za pomembna vprašanja. Ko si je minister za dnjič privoščil podobno izjavo, da bodo, ali ne bodo uresničevali zakon (o škodi po suši), so ga Štajerci z interpelacijo 'njihovih' poslancev, podprto z več kot 40 tisoč podpisi, začeli odstavljeni, podobno so na vzhodu Slovenije postali občutljivi tudi za strokovna ekološka vprašanja. Že res, da od nekdanj zelo aktivnih Zelenih na Škofjeloškem ni ostalo nič, da pa vprašanja dolgoročne varnosti in zdravja ostanejo brez odmeva tudi med neposredno prizadetimi, pa je kar malce čudno. Na naše vprašanje, zakaj vsaj prizadeta javnost ni bila obveščena, smo dobili od državnega sekretarja Radovana Tavzesa odgovor, da je logično, da niso želeli v javnosti prati svojega perila, v Rudniku Žirovski vrh pa od direktorja Mateja Požuna zagotovilo, da se zavedajo napak iz preteklosti, in da bo poslednji odnos do okolice in javnosti drugačen. Tudi o odškodnini je bilo mogoče slišati drugo plat: že jeseni bo država brezplačno prenesla na občino industrijski plato za novo obrtno cono, pa tudi s prebivalci iz neposredne okolice rudnika so se še pripravljali pogovarjati. So torej Poljanci ob dolgotrajnem odlašanju in praznih obljubah le povsem otopeli?

Štefan Žargi

Minister Ivan Bizjak v intenzivni negi

Življenjske funkcije ministra Iva Bizjaka so stabilne.

Ljubljana - Minister za pravosodje Ivo Bizjak okreva po torkovem hudem padcu z gorskim kolesom na Jelovici. Zdravniški konzilij Kliničnega centra v Ljubljani je sporočil, da se je minister poškodoval obraz in obrazne kosti, vendar so ga po opravljenih poškodbah ustrezno oskrbeli, njegove življenjske funkcije pa so stabilne. Konzilij se je odločil, da bodo ministra zaradi nekaterih resnih poškodb obdržali v intenzivni negi. Prav danes pa bodo znova preverili njegovo zdravstveno stanje in se odločili o nadaljnjih postopkih zdravljenja.

Minister Ivo Bizjak se je poškodoval v torek popoldne, ko je s prijatelji kolesaril po Jelovici. Po poročanju policije je okoli 16.30 ure s kolesom padel med vožnjo po makadamski cesti v kraju Mala Bodlajka. Z osebnim avtomobilom so ga takoj odpeljali v Zdravstveni dom Radovljica, od tam pa so ga zaradi hudih poškodb poslali v Klinični center v Ljubljani. Več podrobnosti o ministrovem padcu policija ni razkrila, dodali so le, da dogodek ob-

Robert Kranjec tretji v Courchevelu

Kranj - Minulo sredo je bila v francoskem Courchevelu tretja tekma letošnjega poletnega svetovnega pokala v smučarskih skokih. Tudi tokrat je slavil odlični Avstrijec Andreas Widhölzl, dobro pa se je odrezala tudi peterica naših skakalcev. Tako je bil tretji Robert Kranjec, 10. mesto je osvojil Damjan Fras, 11. Igor Medved, 18. Peter Žonta, 29. mesto pa Primož Peterka. Tekmovanja na poletnih skakalnicah se bodo nadaljevala 6. septembra v Lahtiju.

Vilma Stanovnik

Slovesno za največji Marijin praznik

Slovenski škofje so za praznik Marijinega vnebovzvetja maševali na Brezjah, v Olimju, na Ptujski gori, v Gradu, na Sveti Gori in v Strunjanu.

Včeraj se je zbralo na Brezjah nekaj tisoč vernikov.

Kranj - Včeraj, na praznik Marijinega vnebovzvetja ali Veliki šmaren, ko je bil razen cerkvenega tudi državni in dela prost dan, je bilo po Sloveniji slovesno. Veliki šmaren je eden najstarejših in največjih Marijinih praznikov. Posvečene so mu številne od najstarejših Cerkev v Sloveniji, ki so tudi znana romarska središča.

Tako kot pretekla leta so tudi na včerajšnji praznik slovenski škofje maševali v znanih Marijinih svetiščih. Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode je ma-

ševal v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah. Ljubljanski pomožni škof msgr. Alojzij Uran je maševal v Olimju, mariborski nadškof dr. Franc Kramberger pa na Ptujski gori. Mariborski pomožni škof dr. Anton Stres je maševal v Gradu na Goričkem, koprski škof Metod Pirih na Sveti Gori nad Gorico, koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak pa je maševal v Strunjanu. Na vseh slovesnostih so obnovili posvetitev slovenskega naroda Mariji. Od posvetitve poteka 10 let.

Mariborski škof dr. Franc Kramberger je v pridigi na Ptujski gori opozoril na pomen spoštovanja človeka, človekovega telesa in človekovih pravic. Kadar koli je človek izgubil čut do telesa, se mu je narava maščevala. Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode je na Brezjah dejal, da je Marija zgled vere in ljubezni, kar je aktualno tudi v današnjem času. Spoštovati je treba človekovo življenje od spočetja do smrti in spoštovati človekove pravice. Nadškof se je zavzel za

poštenost v družbi, za solidarnost z brezposelnimi, za pluralnost medijev in za pravice vernih staršev, da svoje otroke vzgajajo skladno s svojim prepričanjem.

Slovesno je bilo tudi v Rimu, kjer je papež Janez Pavel II. nagovoril vernike. Papež odhaja na štiridnevni obisk svoje domovine Poljske.

Jože Košnjek, slika: Gorazd Kavčič

Tel.: 04 280 1100
VB LEASING
Vaš leasing.

Vzajemna in Triglav zavračata očitke

Nadzorni svet je v ponedeljek presodil, da je poslovanje Vzajemne skladno z zakoni. Predsednica uprave Zavarovalnice Triglav Nada Klemenčič pa je v sredo dejala, da ni dobro "menjati konj, ki zmagujejo".

Ljubljana - Zaspalo počitniško razpoloženje v Sloveniji so zdramili v zdravstveni zavarovalnici Vzajemna in največji slovenski zavarovalni družbi Triglav, ki so jima med drugimi nepravilnostmi v poslovanju očitali tudi visoke plače vodilnih in visoke nagrade članom nadzornih svetov. V Vzajemni je bila na tapeti 3-milijonska plača predsednika uprave dr. Franceta Arharja, v Triglavu pa visoka plača predsednice uprave Nade Klemenčič in domnevne nepravilnosti ter sumi o korupciji. Agencija za zavarovalni nadzor je zahtevala odstavitev Klemenčičeve.

Dr. France Arhar. V Vzajemni pravijo, da vrhunski strokovnjaki kot je dr. Arhar niso poceni.

Ta teden sta se začeli zgodbi razpletati. Na seji nadzornega sveta Vzajemne, sejo je zahteval njegov član Sandi Bartol, so ugotovili, da je poslovanje Vzajemne skladno z zakonodajo, začasna skupščina pa legitimna. Krivdo so zvalili tudi na vlado, ki svojih obveznosti ni opravila pravočasno. Kljub temu bo uprava čim prej pripravila in izvedla volitve v redno skupščino. Na seji nadzornega

sveta so povedali višino plače dr. Franceta Arharja. Njegova osnovna plača je julija znašala 2.323.825 tolarjev bruto oziroma 1.004.382 tolarjev neto. Po indivi-

dualni pogodbi je prejel še dodatek na delovno dobo v višini 150.657 tolarjev neto. Podatek o 3,1 milijona plače, ki je krožil v javnosti, pa je veljala za maj in junij. Na seji nadzornega sveta so obravnavali tudi nagrade in sejnine njegovih članov. Njihovi prejemniki so menili, da ne bremenijo premij zavarovancev. Ali bodo prejemke vrnili ali ne je odločitev vsakega posameznika. Nagrade plačujejo izključno od obresti za naložbe oziroma iz prihodkov finančnega poslovanja. So pa začasno znižali sejnine z 61 na 25.000 tolarjev in za predsednika z 90 na 40.000 tolarjev. Na seji so podprli visoke plače predsednika in članov uprave. "Počasi se bo treba navaditi, da je menedžiranje sistemov, kot je Vzajemna, draga stvar. Če kdo misli, da je France Arhar kot vrhunski strokovnjak na voljo za nizko ceno, se moti." Dr. France Arhar je v pisni izjavi o svoji plači zapisal: "O svojih prejemkih oziroma plači ne morem in ne smem govoriti. Takšni so pri nas veljavni poslovni običaji. K molčečnosti v zvezi s tem pa me predvsem zavezuje individualna pogodba, ki sem jo sklenil z nadzornim svetom Vzajemne." Zapisal je še, da je objava njegove plače posledica napovedi, da bo kandidiral za predsednika republike.

Škodljiv odvzem dovoljenja

Problematika slovenskih zavarovalnic, še posebej pa največje Zavarovalnice Triglav, je bila glavna točka dnevnega reda sredine seje sveta zavarovalnega združenja. Združenju predseduje predsednica uprave Triglava **Nada Klemenčič**, ki je pred sejo izrazila upanje, da jo bodo, potem ko bo razložila problematiko, podprli,

saj ni storila ničesar, kar bi povzročilo tveganje za zavarovance. Dejala je, da zaradi malih stvari ne smemo spregledati pomembnejših. V domače ustanove je namreč treba zaupati. Glede sklepa Agencije za zavarovalni nadzor, ki je zahtevala tudi njen odstop, vendar jo je nadzorni svet zavrnil oziroma preložil odločitev, je

Nada Klemenčič povedala, da ne gre za spor. Agenciji za zavarovalni nadzor so izročili vse zahtevane dokumente. Nadzorni svet se ni odločil z levo roko, ko ni zahteval mojega odstopa. Delo uprave je bilo odločujoče pri odločitvi. Konj, ki zmagujejo, namreč ni dobro menjati, je dejala. Člani sveta so svetovali Zavaro-

valnici Triglav in Agenciji za zavarovalni nadzor, naj skušata najti ustrežnejšo rešitev. V razmerah, ko postajajo slovenske zavarovalnice sposobne delovati tudi na tujih trgih, bi bil predlagani odvzem dovoljenja za delovanje Zavarovalnici Triglav škodljiv in tvegan.

Jože Košnjek

Ribiči lovijo, policija varuje

Ljubljana - Na sredini Piranskega zaliva se vsak dan ponavlja enaka zgodba: ko slovenski ribiči začnejo loviti sredi zaliva, ki je pod nadzorom slovenske policije, jih hrvaški policisti pozivajo, naj se umaknejo, zaščito pa jim nudi slovenski policijski čoln. Ker postaja zgodba vedno bolj nevarna, se je v reševanje konflikta vključila politika.

Da je zaplete treba rešiti, za kar je najprimernejši sporazum o maloobmejnem prometu in sodelovanju (SOPS), sta v sredinem enournem telefonskem pogovoru menila predsednika obeh vlad dr. Janez Drnovšek in Ivica Račan. Na Otočcu pa je skoraj pet ur za zaprtimi vrati zasedala mešana hrvaško-slovenska komisija za uresničevanje maloobmejnega sporazuma. Dogovorili so se, da mora svoje delo opraviti podkomisija za ribištvo in pripraviti predloge glede izdajanje dovolilnic za ribolov in izvajanja nadzora nad ulovom. Dogovor naj bi bil sklenjen septembra, slovenska stran pa pristaja na nadzor nad ulovom na morju brez pristajanja na hrvaški obali. **J.K.**

Strankarske novice

Stranka ekoloških gibanj (SEG) o medvedih - V stališču do medvedov v Sloveniji in problemov so zapisali, da medvedje vse pogosteje prihajajo do naselij, kar je dokaz, da so se razmnožili in da širijo svoje območje. Prepletajo se pozivi k zmanjšanju števila medvedov in stališča nasprotnikov povečanega odstrela. Stranka ekoloških gibanj poudarja, da so medvedje v slovenskih gozdovih dragocena prvina naše naravne dediščine. Preživeli so, drugje pa so jih izročili. Medvedje so tudi del našega kulturnega izročila. Probleme je treba urediti po naravni poti. Stranka ekoloških gibanj predlaga ukinitve vseh krmišč in mrhovišč. Za ubito drobnico naj se ne izplačuje škoda, v gozdove pa bi morali prepovedati voditi pse. Na avtomobilski cesti med Vrhniko in Uncem je treba zgraditi nadhod. Pristojnost za lov in ribolov naj se z ministerstva za kmetijstvo prenese na ministrstvo za okolje in prostor.

Nova Slovenija in Zavarovalnica Triglav - Nova Slovenija je zaskrbljena, ker nadzorni svet Zavarovalnice Triglav ni uresničil oziroma je odložil uresničitev odločbe za zavarovalni nadzor, ki je po mnenju uglednih pravnih strokovnjakov dokončna in izvršljiva. To je opomin slovenski družbi, da si majhne skupine ljudi še naprej jemljejo oblast za uresničitev ozkih tranzicijskih interesov, pri čemer jim za spoštovanje pravnih norm ni mar. Stranka meni, da je nadzorni svet Zavarovalnice Triglav nelegitimni organ, saj zastopa le interese manjšinskega kapitala, ne pa interesov večinskega

nenominiranega družbenega kapitala, ki dosega po ocenah vlade 85 odstotkov. Člani nadzornega sveta prejemajo tudi zelo visoke nagrade. V stranki se bojijo, da poslovni rezultati Zavarovalnice Triglav niso taki kot jih izkazuje njena uprava in potrjuje nadzorni svet.

Slabe rešitve s Hrvaško - Socialdemokratska stranka Slovenije je v izjavi za javnost ugotavlja, da je že pred sprejemom maloobmejnega sporazuma s Hrvaško opozarjala, da problemi na morju ne bodo rešeni, dokler ne bo določena meja na morju. Konflikti v Piranskem zalivu kažejo, da notranjepolitične razmere na Hrvaškem po zmagi tranzicijske levice niso nič bolj naklonjene urejanju odnosov s Slovenijo. Prejšnja oblast HDZ je v določenem obdobju kazala več dobre volje, vendar so slovenske vlade pod vodstvom Liberalne demokracije Slovenije zmotno verjele, da bodo stvari lažje urejevale s svojimi somišljeniki. Ti so že nekaj časa na oblasti, razmere pa se zaostrojujejo. Manjka idej in pobud za rešitev vprašanj. Slovenija prihaja v položaj, ko bo morala glede vključevanja v Evropsko unijo odprta vprašanja reševati za vsako ceno, so zapisali v Socialdemokratski stranki Slovenije, ki tudi obsoja ravnanje nadzornega sveta Zavarovalnice Triglav glede zahteve Agencije za zavarovalni nadzor.

Dr. Lev Kreft v Bohinju - Kandidat Združene liste socialnih demokratov na bližnjih volitvah predsednika Republike Slovenije dr. Lev Kreft se bo drevi ob 20.30 udeležil prireditve Glasbeno po-

letje v Bohinju in v cerkvi sv. Martina v Srednji vasi poslušal igranje Nicolette Sanzin na harfo. Jutri dopoldne pa se bo na Planini pri jezeru udeležil projekta Zdravi v gore.

Jože Košnjek

Slovenija v precepu

Dr. Janez Drnovšek, mag. Anton Rop in dr. Dimitrij Rupel se bodo morali odločiti, ali podpisati sporazum z ZDA ali čakati, kaj bo storila Evropa.

Ljubljana - Kako se bo odločila Slovenija glede ameriške ponudbe za sporazum o neizročanju ameriških državljanov mednarodnemu kazenskem sodišču (ICC) na ministrstvu za zunanje zadeve še niso mogli povedati. Slovenija je v kočljivem položaju, saj je med prvimi 60 državami, ki so decembra lani ratificirale sporazum, po drugi strani pa so dobri odnosi z Združenimi državami Amerika zunanjepolitična prioriteta. Mednarodno kazensko sodišče je namreč pomemben dosežek mednarodne skupnosti v boju proti genocidu, vojnim zločinom in zločinom proti človeštvu. Sporazum z ZDA je doslej podpisala le Romunija, evropska komisija pa je kandidatke za članstvo v Evropski uniji pozvala, naj ne sklepajo takih sporazumov, dokler Evropska unija ne bo imela svojega stališča. Na ministrstvu za zunanje zadeve so povedali, da je za tako odločitev potreben čas za posvetovanje znotraj pristojnih resorjev in stroke. Čudno se jim pa zdi, da Slovenija ni dobila poziva Evropske unije, naj ne sklene tovrstnega sporazuma z Združenimi državami Amerike. **J.K.**

Gospodarski program za Evropo

Vlada je sprejela dopolnjen predlog Predpristopnega ekonomskega programa, ki ga bo finančni minister mag. Anton Rop posredoval Evropski komisiji.

Ljubljana - Vlada je na torkovi dopisni seji obravnavala in sprejela predlog dopoljenega Predpristopnega ekonomskega programa, ki ga bo minister za finance mag. Anton Rop posredoval Evropski komisiji. Prvotni program je potrdila vlada septembra lani, tokrat pa ga je dopolnila. Usklajen je s

strategijo gospodarskega razvoja Republike Slovenije in proračunskim memorandumom za leti 2003 in 2004. Predpristopni ekonomski program podrobneje opredeljuje ključne usmeritve ekonomske in razvojne politike ter glavne strukturne reforme po posameznih resorjih.

Osnovne srednjeročne usmeritve ekonomske politike ostajajo nespremenjene.

Te so postopno zniževanje inflacije, postopno odpravljanje javnofinančnega primanjkljaja, nadaljevanje strukturnih reform in vlaganja v sodobne razvojne dejavnike. Vlada in banka Slovenije si bosta prizadevali, da bo do predvidenega vstopa Slovenije v Evropsko unijo leta 2004 inflacija nižja od 5 odstotkov. Primanjkljaj v javnih financah mora biti "vzdržan", kot je zapisala vlada. Zagotavlja ga bo z večjo učinkovitostjo in racionalnostjo odhodkov, nove finančne obveznosti pa pri-

manjkljaja ne bodo smele povečevati. Konkurenčna sposobnost gospodarstva se bo povečala. Načrtovan je tudi večji delež zasebnih investicij, tako da se bo gospodarska rast srednjeročno gibala letno med 4 in 5 odstotki.

Vlada je med prednostne naloge zapisala, da bo odhodke državnega proračuna prilagajala prihodkom in zmanjševala stroške financiranja javnega dolga, pri čemer bo planirana nižja inflacija odigrala pozitivno vlogo.

Dolg države naj bi se v srednjeročnem obdobju ustabil pri 25 odstotkih bruto domačega proizvoda. Na politiko javnih financ bodo pomembno vplivali tudi proračunski učinki vključevanja Slovenije v Evropsko unijo. Slovenija pričakuje, da bo v prvih letih članstva neto priliv iz evropskega proračuna znašal 0,3 odstotka bruto domačega proizvoda.

J.K.

Prodaja bank je škandal

Ljubljana - Nova stranka je sporočila, da je 5. avgusta na ustavno sodišče vložila pobude za oceno ustavnosti sklepov vlade in zakonov o proračunu v točkah, ki zadevajo prodajo finančnega premoženja države. Stranka je ustavnemu sodišču predlagala, da zaradi tega zadrži izvrševanje vladnih sklepov in zakona o izvrševanju proračuna. Vladi očitajo samovoljo. V teh primerih je ravnala, v nasprotju s pravili parlamentarne demokracije, le na podlagi vladnih sklepov, odlokov in programov, mimo zakonov in zakonodajalca. Po mnenju predlagatelja pobude za oceno ustavnosti je postopek privatizacije Nove Ljubljanske banke in Nove Kreditne banke Maribor vođen v nasprotju z interesi državljanov in državljanov, ki so kot davkoplačevalci omogočili sanacijo obeh bank. Ustavno pravne pomanjkljivosti so tolikšne, da morajo biti dosedanja postopki privatizacije razveljavljeni, sicer se bo v Sloveniji zgodil največji politični in ustavni škandal. Zato je stranka 10. avgusta pozvala guvernerja Banke Slovenije Mitjo Gasparija, naj tokrat svet banke še ne odloča o prodaji deleža Nove Ljubljanske banke tujemu partnerju. **J.K.**

Še vedno premalo strpnosti do drugačnih

Urad Republike Slovenije za mladino z akcijo Vsi drugačni in vsi enakopravni že dalj časa opozarja javnost na različne oblike nestrpnosti v naši družbi. Predsodke je potrebno reševati že zgodaj, zato so v letošnjem letu na srednjih šolah pripravili delavnice "Tvoja pot k strpnosti".

Nestrpnost v slovenski družbi je trdno usidrana oblika o drugih in drugačnih. O tem se vedno znova lahko prepričamo. Ob tem naj omenimo zadnji odmeven primer zavračanja drugačnosti v primeru izbora za nastop na Evrovizijski popevki, skupino Sestre, nad katerim smo slišali kritiko in opozorilo tudi s strani Evropske unije. Druga velika skupina, ki na svoji koži že dalj časa čuti brezbriznost in nestrpnost s strani države so begunci iz bivših jugoslovanskih republik. Nedavno so na shodu nase opozarjali tudi homoseksualci, odklanjanje pa čutijo tudi narkomani, bolniki z aidsom, pribežniki, azilanti in še bi lahko naštevali. V udarnih zloženkah, s katerimi so na srednjih šolah in univerzi opozarjali na pereč problem so zapisali primer človeškega vedenja in razmišljanja: "Vsi mi gredo na jetra: čefurji, pedri, snobi, džankiji, panksi, metalci, kriplji, žabarji, šminkerji, lezbe, rejverji, skejterji, debeluh, blondinci, klošarji, vo-

Trgovina s travestitskimi oblačili.

Kot zanimivost naj navedemo mednarodno pismo prijateljstva, ki že dalj časa kroži po internetu in navaja v razmislak: Če bi vse človeštvo skrčili na vas s sto ljudmi in pri tem upoštevali vsa razmerja vseh obstoječih narodov, bi bila sestavljena takole: 57 Azijcev, 21 Evropejcev, 14 severnih in južnih Američanov, 8 Afričanov, 52 bi bilo žensk, 48 moških, 70 nebelcev, 30 belcev, 70 nekristjanov, 30 kristjanov, 89 heteroseksualcev, 11 homoseksualcev, 6 oseb bi posedovalo 59 odstotkov vsega svetovnega bogastva in vseh 6 bi bilo iz ZDA, 80 bi jih živelo v hišah brez osnovnih pogojev za življenje, 70 bi jih bilo nepismenih, 50 bi jih bilo podhranjenih, 1 bi umiral, 1 bi se rojeval, 1 bi imel osebni računalnik in samo 1 bi imel univerzitetno diplomu. Če gledamo na svet skozi opcijo tehi informacij, postane potreba po razumevanju, sprejemanju, sočutju, solidarnosti in učenju očitna.

zičkarji, penzionisti, šiptarji, mulci, govedarji, speglarji, anoreksične babe, ta stari, muslimani, skinheadi..." In potem boleče spoznanje, ki človeka z zaprtim srcem

predsodke! Ljudje se ne zavedajo, da s svojimi predsodki hranijo in krepijo rasizem, nacionalizem, homofobijo, ksenofobijo, antisemitizem, ki so v zgodovini družbe

že netili medsebojne spore, vojne in povzročali trpljenje številnih ljudi, ki so živeli ali hoteli živeti svoje življenje po svoje. Drugače od drugih. Tako so čutili in kljub predsodkom so bili pogumni, da so izrazili sami sebe, pa čeprav niso v skladu z občimi družbenimi merili in dejavniki. Res je včasih težko sprejeti človeka, ki je zaradi določenih lastnosti drugačen od naših predstav, vendar se je potrebno soočiti in sprijazniti z drugačnim mišljenjem, čutenjem, drugačno barvo las, kože, spolne usmeritve, verskega prepričanja, bolezni in težav, ki jih imajo določeni posamezniki, a pri tem bi bilo potrebno opozoriti na strpnost z obeh strani. Obsojanje ne vodi nikamor. Z njim si zapiramo lastno srce in osebno srečo. Ni pomembno za kakšno vrsto nestrpnosti gre, pomembno je le to, da imamo opravka z nestrpnostjo in si priključiti v zavest, da je drugačnost potrebno sprejeti, pa čeprav se ne sklada z našim osebnim prepričanjem.

Projekt "Vsi drugačni - vsi enakopravni", ki se izvaja v okviru

Homoseksualci

Begunci na robu Ljubljane.

programa Urada RS za mladino, je posvečen boju proti vsem oblikam nestrpnosti v naši družbi. Vanja Režonja, vodja projekta, ob tem omenja, da so ozaveščanje javnosti o človekovih pravicah in spoštovanju drugačnosti, zmanjševanje prisotne nestrpnosti in soočanje z njo osnovne dejavnosti projekta, ki se spodbujajo preko delavnic, prireditev, natečajev,

javnih razpisov, sodelovanja z nevladnimi organizacijami in podobno. V letošnjem aprilu je Urad pod njenim vodstvom začel izvajati serijo desetih mladinskih delavnic "Tvoja pot k strpnosti" na temo predsodkov. Delavnice so med šolskim letom potekale na izbranih srednjih šolah po celi Sloveniji, po počitnicah pa bodo z akcijo nadaljevali do novembra. Z njimi želijo dijake predvsem izobraziti ter jim skozi igro in aktivni dialog prikazati neupravičenost predsodkov. Glavni cilj je privedi dijake do soočenja z lastnimi predsodki, saj se ključni koraki pri odpravljanju nestrpnosti začno pri vsakem posamezniku. Deležni so spoznavanja prijetnih stvari drugačnosti skozi multikulturne plesne in glasbene dodatke, neprijetno nestrpnosti in vloge žrtve tega pojava pa lahko občutijo in spoznajo tudi skozi igranje vlog. Svoje mnenje o tem, kako smo Slovenci nestrpni, kakšni so naši predsodki izrazijo na plakatih, ki jih bo Urad RS za mladino ob zaključku projekta tudi razstavil. Ob delavnici se dijaki zavzamejo tudi

k lastnemu šolskemu projektu v smeri promocije k strpnosti.

Do sedaj so bile izvedene delavnice na Gimnaziji Ledina in Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Ljubljani, na Srednji ekonomsko-turistični šoli v Radovljici, na gimnaziji Murska Sobota, v srednješolskem centru v Trbovljah in v Postojni. Idejno bi bilo, da bi delavnice gostovale na vseh slovenskih srednjih šolah, vendar bo zaradi finančne in časovne omejenosti do novembra izvedenih le deset vzorčnih delavnic, ki so regionalno razporejene po srednjih šolah. Ekipa projekta je ob svetovanju strokovnjakov pripravila tudi priročnik, v katerem se nahajajo vsebinska podlaga in natančna navodila za izvedbo delavnice ter jih bodo predstavili tudi ostalim srednjim šolah, saj želijo krog mladih, ki bi se bili pripravljene soočiti s svojimi predsodki, povečati. Ob zaključku akcije bodo pripravili tudi srečanje sodelujočih in razstavo, mogoče bodo posneli tudi kakšen kratek dokumentarni film. Zabavno in poučno je bilo maja tudi na Srednji ekonomsko-turistični šoli v Radovljici, kjer so se dijaki pogumno srečali s svojim razmišljanjem in čutenjem. Skupina prvotolcev se je na delavnici srečala z optimističnim in pozitivnim odnosom do problema nestrpnosti, mentorja Admir Baltič in Petra Slaček pa upata, da bodo dijaki in dijakinje znali vložiti pozitivno energijo in odnos preliti v svoj lastni šolski projekt v smeri promocije strpnosti. Porodila se je tudi ideja o razstavi fotografij na temo drugačnosti in če se jo bodo dijaki namenili uresničiti, jim bo Urad RS za mladino pri tem rade volje pomagal. Vsem ostalim pa nasvet: Nihče ni popoln. Naučiti se moramo živeti drug z drugim. Le s pozitivnim odnosom lahko zgradimo v družbi medsebojno razumevanje in sodelovanje, naša duša pa bo ostala mirna.

Katja Dolenc,
foto: Tina Dokl in
Katja Dolenc

Vodovod za 15 uporabnikov v vrednosti 71 milijonov

Pred meseci se je Občina Gorenja vas - Poljane potegovala za sredstva iz programa SAPARD, ki jih Evropska unija namenja za projekte na področju kmetijstva. Posledica je začetek del na izgradnji vodovoda v Stari Oselici.

Stara Oselica - Čeprav so bila sredstva s strani programa SAPARD potrjena že pred meseci, pa z deli ni bilo moč začeti pred pozitivnim mnenjem Ministrstva za finance, ki delno tudi sofinancira tovrstne projekte. Pred dobrim tednom se je vendarle začela precej zahtevna izgradnja vodovoda v Stari Oselici, na katerega bo priključenih 15 uporabnikov, ki so do sedaj uporabljali le kapnico.

Družina Buh, po domače Pri Slajkarju, se veseli zanesljive oskrbe s pitno vodo.

Ves vodni sistem je dolg približno pet kilometrov, investicija pa je vredna približno 71 milijonov tolarjev, od katerih največji delež seveda nosijo evropska sredstva pridobljena z razpisom. Gre za 40 milijonov tolarjev, veliko bo prispeva-

la tudi Občina Gorenja vas - Poljane, nekaj pa tudi sami uporabniki vode. Slednji tudi pomagajo pri delu.

Kot nam je povedal tukajšnji župan Jože Bogataj, bodo letos naredili polovico vseh del. Položeni

bodo vsi cevovodi, medtem ko bodo sami priključki do uporabnikov naredi naslednje leto. "V tem delu je zelo apnenčast svet, zato voda izredno hitro pronica v zemljo. Tukajšnji prebivalci so bili zato odvisni od karnice. Nekateri so si sami, nekaterim pa tudi gasilci, vozili vodo iz doline. Vsekakor je bil to velik problem in vesel sem, da ga bomo sedaj lahko rešili," nam je povedal župan.

V preteklosti je Občina Gorenja vas - Poljane najbolj ogroženim sofinancirala prevoz vode. Štirje bodoči uporabniki niso bili zajeti v projektu SAPARD, vendar so se kasneje priključili na črpališče izpod Ermanovca. "Tik pod Ermanovcem smo našli dovolj kvaliteten izvir. Približno 1300 metrov stran sedaj pospešeno gradimo zbiralnik, v katerega bomo črpali vodo z izvira," je zahtevni gradnji povedal Jože Bogataj. Poleg vode pa bodo v hišo na Slemenu, kjer živi 91-letna Ana Likar, pripeljali tudi elektriko, ki je starejša žena še nikoli ni imela. Pred dvema dnevoma, ko smo obiskali Stara Oselico, so delavci Topos Hotavlje kopali in polagali cevi, končuje pa se tudi delo na zbiralniku. Vsa glavna dela morajo biti zaradi strogega nadzora

opravljena v zelo kratkem času, po predvidevanjih župana do konca avgusta, kar jim bo ob lepem vremenu uspelo. O delu na terenu nam je več povedal Janez Oblak, ki dela kot podizvajalec podjetja Topos: "Večino del, ki so predvidena za letos, smo že naredili. Vkopali bomo vse cevovode. Zaradi nekoliko težjega terena gre počasneje kot ponavadi, vendar mislim, da nam bo uspelo dokončati dela v roku." Po zaključku teh del bo vajeti v

Dela na terenu, ki naj bi bila končana do konca avgusta, si je ogledal tudi župan Jože Bogataj.

svoje roke prevzelo podjetje Inštalaterstvo Krek, ki bo opravilo vsa končna dela. Ker je projekt razdeljen na dve fazi, bo to šele v naslednjem letu. Tega bodo seveda najbolj veseli uporabniki. Obiskali smo domačijo Pri Slajkarju in njegovega gospodarja Cirila Buha vprašali, kaj jim novi vodovod pomeni. "Do sedaj smo imeli le kapnico in čeprav nisimo bili brez vode nam neomejene količine vode veliko pomenijo. Imamo 35 glav živine in za njih in našo družino pitno vodo nujno potrebujemo. Želje po vodi so tu že zelo stare, predvsem zadnja tri leta, ko smo začeli o tem več govoriti. Sedaj se nam naši načrti uresničujejo," je zadovoljen povedal gospodar kmetije, ki ni edini vir dohodka, vendar jim kmetijstvo veliko pomeni.

"Zelo smo veseli, da smo lahko tako dobro izkoristili sredstva iz programa SAPARD, žal pa se ob tem kopičijo tudi stroški. Samo za dokumentacijo za pridobitev sredstev smo morali odšteti približno 40 milijonov tolarjev, prav sramotna pa se mi zdi potrebna bančna garancija. Za njo smo morali odšteti več kot 300.000 tolarjev," je za konec povedal župan Jože Bogataj.

Boštjan Bogataj

GORENJSKI GLAS

Odgovorna urednica
Marija Volčjak
Namestnika odgovorne urednice
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik
Uredništvo
novinarji - uredniki:
Helena Jelovčan, Igor Kavčič,
Jože Košnjek, Urša Peternel, Stojan Saje, Darinka Sedej, Vilma Stanovnik, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrč, Zlatica, Andrej Žalar, Štefan Žargi; stalni sodelavci Matjaž Gregorič, Renata Škrjanc, Simon Šubič
fotografija
Tina Dokl, Gorazd Kavčič
lektoriranje
Marjeta Volžič

GORENJSKI GLAS je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino
Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22 tisoč izvodov. Redna priloga naročniških izvodov zadnji tork v mesecu je Gregor. Ustanovitelj in izdajatelj Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktor: Marija Volčjak / Priprava za tisk: Media Art, Kranj / Tisk: SET, d.d., Ljubljana / Uredništvo, naročnine, oglasno trženje: Zoisova 1, Kranj, telefon: 04/201-42-00, telefaks: 04/201-42-13 / E-mail: info@g-glas.si / Mali oglasi: telefon: 04/201-42-47 sprejemamo neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku; uradne ure: vsak dan od 7. do 15. ure, sreda do 17. ure. Naročnine: trimesečni obračun - individualni naročniki (fizične osebe - občani) imajo 20 % popusta. Naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do PISNEGA preklica; odgovori veljajo od začetka naslednjega obračunskega obdobja. Za tujino: letna naročnina 80 evrov; Oglasne storitve: po ceniku, DDV po stopnji 8.5 % v ceni časopisa / CENA IZVODA: 240 SIT (14 HRK za prodajo na Hrvatskem).

Srečni otroci Velikega Duha in matere Zemlje

V Suši nad Hotavljami že ves teden poteka mednarodni indijanski tabor. V čudoviti naravo pod Blegošem se udeleženci spoznavajo z indijansko kulturo, ki je tesno povezana tudi z našo. Vsi smo božji otroci, ki potrebujemo tesen stik z Zemljo in naravo. To nas osrečuje, umiri, pozdravi, spoji s svojim jedrom in da novih moči. V nedeljo po 13. uri dan odprtih vrat za vse.

Suša nad Hotavljami - Letošnji indijanski tabor je že tretji po vrsti in drugi v Poljanski dolini na kmetiji pri Golešnik. Organizator **Zavod Harmonija** iz Medvode se je letos še bolj potrudil in na robu gozda, kjer je urejen hipodrom za konje, napravil pravo indijansko vas s tipi, odprto kuhinjo s krušno pečjo, indijansko hišo, vračevo kolibo, totemom in ognjiščem, kjer se vsak dan udeleženci srečajo v krogu ob ognju, pokramljajo in se seznanjajo z indijanskimi modrostmi. Mnogi ljudje mislijo,

da gre pri taboru za posnemanje indijancev v smislu iger iz otroštva, da se nekaj "afnajo". Vendar temu ni tako. Vse, tudi obleka, ima svoj smisel. Liki imajo simboliko, rese pa odganjajo zle duhove. Temeljni del indijanske kulture je povezanost z materjo Zemljo in Velikim duhom, vse prisotno božansko navzočnost, ki jo v različnih religijah imenujejo drugače. Spoj z naravo in zemljo ustvari v človeku notranjo harmonijo, zadovoljstvo in srečo, saj človek v prvobitnem in naravnem

Bratje in sestre!
Zemlja nas potrebuje.
Ljubimo samega sebe in ljubili bomo mati zemljo. Bodimo prijazni in sodelujmo.
V sodelovanju je moč.
Poglavar Sedeči bik, hovki!

okolju ponovno lahko začuti povezanost s stvarstvom in z vsemi živimi bitji. Je že tako, da se v tem hitrem tempu življenja vse preveč oddaljujemo od svojega vira in izvira. Zato tudi nastopijo napetosti, bolezn, stres in ostale tegobe sodobnega časa. Že ves teden poteka zanimiv in pester program: indijanska savna, izdelovanje indijanskega nakita, srečanje z izurjenimi sokoli, pozdravi materi Zemlji, izdelovanje pipe miru, zvezdni ples, preživetje v naravi, šamanske vaje za zbiranje energije, bivanje z indijancem iz Navajo plemena, **Richardom Mensonom**, iz Arizone, ki udeležencem v živo ponuja indijansko izročilo in modrost. Vse to obuja v ljudeh pozabljen spomin na srečno življenje v povezavi z naravo, spoštovanje do stvarstva. Poleg zanimivih ustvarjalnih delavnic in vseh družabnih večerov, na katerih

so do sedaj že gostili igralca **Jernej Kuntnerja**, družinsko gledališče **Kolenc**, **Josefa iz Madagaskarja** in **Srečka Katanca**, pa je v taboru veliko smeha, radosti in sproščenosti. V soboto zvečer

bo tudi ples po žerjavici in igra z ognjem, v **nedeljo pa od 13.00 uri** dan odprtih vrat z zabavnim programom in gosti: **Janez Škof**, **Irena Vrčkovnik**, **Sašo Hribar** in gostje iz Ligojne, ki bodo pred-

stavili stare obrti: žganjekuho, staro pripravo lana in volne in pletenja. Zanimivo in veselo bo! Hokaheja!

Katja Dolenc, foto: **Gorazd Kavčič** in **Miro Mohorič**

Župan naj se opraviči

Komaj sklepčen je občinski svet Medvode obravnaval polletno poročilo o letošnjem proračunu, volilne dokumente in se polemčno zapletal.

Medvode - Da bo seja občinskega sveta ta teden v torek v Medvodah najbrž težko sklepčna, je bilo zaradi poletnega termina moč pričakovati. Vendar se je župan **Stanislav Žagar** zaradi nekaterih volilnih materialov moral odločiti za sklic. Vendar pa pičla sklepčnost (13 članov sveta) ni bila edina težava. Prvič se je skoraj zapletlo pri predlagani dopolnitvi dnevnega reda s polletnim poročilom o izvrševanju letošnjega proračuna, ko so jo z glasovanjem uvrstili namesto na koncu na tretjo točko dnevnega reda. To tudi ni ustrezalo Sandiju Bartolu, ki je že pred tem želel predstaviti druge točke (sprejem zapisnika) za vse tako imenovane volilne točke dnevnega reda, ker je imel le eno uro časa za prisotnost na seji.

Obravnava občinskega proračuna je z odgovori **Roka Tomšiča** iz občinske uprave strokovno in podrobno predstavila ugoden finančni rezultat v proračunu. Za nekatere člane sveta (Kržišnik, Duhovnik, Šušteršič, Bartol) je bila finančna slika celo preveč ugodna, saj (spet pričakovano) nakazuje, da bo precej denarja ostalo in načrtovane investicije ne bodo uresničene. Temu je **Rok Tomšič** oporekal, hkrati pa potrdil in se obvezal, da bo s poročilom predstavil vezavo denarja z obrestmi v poslovnih bankah. Med vprašanji so bila tudi: kolikšni so potni stroški župana, kdo je županu plačal pot na svetovno nogometno prvenstvo, zakaj je porabljena šele četrtina sredstev za investicije, kako je prišlo do izračuna potrebnega denarja za letošnje volitve, zakaj indeksna razlika med plačilom sredstev za TV Medvode in Sotočje in podobna. Dr. Jože Duhovnik pa je rekel, da občani Medvode zaslužijo pohvalo, ker so za občinski proračun zbrali toliko denarja. Ob razlagi **Roka Tomšiča**, da bo slika že konec avgusta drugačna, so sprejeli

sklep, da se pripravi primerjalno poročilo o porabi proračuna do konca avgusta za obravnavo na seji.

Samo vprašanje časa pa je bilo, do kdaj bo predsedujočemu **Štefanu Čebašku** uspelo obvladovati potek seje ob pičli sklepčnosti. Po odhodu **Sandija Bartola** je bilo navzočih le še 12 članov sveta in vsak odhod posameznika bi pomenil, nesklepčnost in prekinitev seje. Tega so se očitno zavedali vsi. Iskra zaradi stopnjevanja nalezivosti, ki se je začela že na začetku seje in se stopnjevala med razpravo o proračunu, pa je preskočila takoj v naslednji točki. Dr. Jože Duhovnik je pri predlagani zamenjavi dveh članov občinske volilne komisije menil, da občina deluje že toliko časa, da ni potrebno, da so člani (in predsed-

nica) komisije **Ljubljančani**. Odgovorila mu je potem **Tatjana Komac** iz občinske uprave, da očitno zadevo premalo pozna, saj zakon- sko traja mandat komisije štiri leta, predhodne spremembe pa prav tako določa zakon. Na podlagi zakona pa je moč zamenjati le dva člana, ne pa vseh članov komisije s predsednico.

Ob pripombah za in proti, ob razlagah in vprašanjih ter pomislekih, ali je ta razlaga res verodostojna, je **Tatjana Komac** prebrala nazadnje še člen zakona, ki to določa. Dr. Duhovnik se očitno z razlago ni nameraval zadovoljiti, saj je že bil namenjen proti izhodu iz seje sobe. Nakazana je bila torej nesklepčnost. To pa je očitno razjezilo župana, da je pokazal nanj, ki da bo povzročil nesklepčnost, nato pa očitno razburjen

zaradi različnih vmesnih pripomb nanj že prej med sejo izrekel nekaj krepkih na račun Duhovnika in Kržišnika. Predsedujoči **Čebašek** je odredil odmor, po njem pa je dr. Duhovnik zahteval, da občinski svet sprejme sklep, da se mora župan njemu in Kržišniku, vsakemu posebej pisno opravičiti, sicer bo zapustil sejo sveta. S podudarkom, da se s takšnim načinom ne strinja, ker pa je pod pritiskom nesklepčnosti, je predsedujoči **Čebašek** pristal na glasovanje. Pred tem je **Peter Militarev** zahteval odmor za posvet svetniške skupine, po njem pa so člani sveta z večino glasov izglasovali sklep, da se mora župan dr. Duhovniku in Kržišniku opravičiti. Po tem pa je seja potekala v pomirjenem razpoloženju.

Andrej Žalar

Nova šola in jubilejna Šušarska nedelja

Kopica prireditev ob vikendih, odprtje šole in 35. Šušarska nedelja.

Tržič - Letošnje poletje se počasi bliža koncu. Poletne prireditve, kjer je bil in še vedno je, vstop brezplačen, so se v Tržiču začele 19. julija s koncertom **Nuše Derende** in ansamblom **Ju-hu banda**, zadnjo soboto v avgustu pa bodo gostili hrvaško pevko **Danijelo**.

Konec avgusta se bo zaključil za Tržičane "eden izmed projektov stoletja", kakor ga radi sami imenujejo, v kar sta vključena **Cankarjeva cesta** in šola. Ker pa gre za jubilejno številko 35 pri Šušarskih nedeljah, so ugotovili, da se je število obiskovalcev Šušarskih nedelj približalo zavidanja vredni številki: milijon tristo tisoč. Na Šušarsko nedeljo obišče Tržič veliko obiskovalcev tako iz Slovenije, kot tudi iz tujine. Občina Tržič ima bogato čevljarsko tradicijo. Pred več kot sto leti je bila šušarska delavnica skoraj v vsaki drugi hiši. Danes ima Tržič

poleg moderne tovarne **Peko** tudi več kot 20 manjših obrtnikov in podjetnikov z vrhunskim znanjem, ki so sposobni izdelati kvaliteto, modno in udobno obutev. Na letošnje, **35. jubilejno Šušarsko nedeljo (1. september 2002)**, se bo zvrstilo več kot 60 etnografskih, kulturnih, športnih in zabavnih prireditev. Za dobro organizacijo, strokovnost in turistično društvo Tržič, različni odbori in drugi izvajalci. V delo na Šušarsko nedeljo je vključenih več kot 2000 ljudi.

Vsako leto si organizatorji izmislijo kako zanimivost. Letos so do 15. avgusta sprejemali prijave za naj nogo Slovenije, ko je največ ljudi, ki so se prijavljali spraševalo, ali imajo dovolj veliko nogo. Ženske so morale imeti nogo večjo od številke 42, moški od 47.

Resnejši dogodki, ki se bodo zgodili konec avgusta v Tržiču - verjetno najbolj pomembni in vredni omembe - so sledeči: odprtje **Cankarjeve ceste**, ki je predstavljala kar velik zalogaj za Tržičane, saj je bila potrebna izgradnja celotne infrastrukture; prenavlja se tudi kino dvorana in ko se bo septembra začela šola, bodo osnovnošolci zakorakali v novo zgradbo.

Alenka Brun

Urejanje lokalnih cest v občini Gorenja vas - Poljane

Ta teden so se končala dela, urediti je potrebno še bankine, na cesti Volča - most na Brezovo. Druge cestne urejajo trije izvajalci, na katerih dela dobro potekajo.

Poljane - Rekonstruirane je bilo nekaj manj kot kilometer lokalne ceste, ki ima danes skoraj pet metrov širine. Za investicijo, vredno skoraj 20 milijonov tolarjev, se je občinska uprava odločila zaradi ugotovitve, da se obstoječega cestišča ne splača več vzdrževati. Odstranili so asfalt, izravnali ovinke in dosuli gramoz, pred dnevi pa so ceste še na novo asfaltirali.

"Naredili smo nekaj nivojskih izravnjav, prav tako je cesta bolj ravna in menim, da bodo po njej vozniki lažje vozili. Na tem odseku smo sanirali tudi dva mosta, medtem ko bo moral most na Brezovici počakati še eno leto," nam je o novem cestišču povedal župan **Jože Bogataj**. Na drugih odsekih v Občini Gorenja vas - Poljane dela izvajajo tri podjetja: **SCT Ljubljana**, **Cestno podjetje Ljubljana** in **Primorje**.

"Na Sovodnju je letos sicer nekaj manj del na cestah kot prejšnje

leto, vendar bomo toliko več delali na Trebiji," je povedal župan. Na Sovodnju gre predvsem za vzdrževanja in popravila, skupaj v dolžini dveh kilometrov. Na Trebiji bo asfaltiran cestni odsek v **Kladje** (ne v celoti, op.p.), v **Švicarsko grapo** in v **Staro Oselico**. "V Poljanah nas čaka večji zalogaj. Cesta **Srednja vas - Gorenje Brdo** v dolžini dobrih dveh kilometrov. Svoj delež so dali že uporabniki, svoj delež moramo pa dati tudi sami. Na roko nam gre tudi izvajalec," nam je povedal

župan **Bogataj**. Asfaltirali bodo tudi nekaj drugih, manjših odsekov. Na sliki: dela na cesti **Volča** -

most na **Brezovo** so v večji meri končana. **Boštjan Bogataj**, foto: **Gorazd Kavčič**

RADIO DMEV
90.9, 97.2, 99.5, 103.7 MHz
UKV, STEREO, RDS

Pri Ivanu Cankarju, Gorenjcu v deželi finski

Finska je za naše pojme daleč na severu, v nekem drugem svetu. A ko prideš tja, vidiš, da so res drugi kraji in drugače govoreči ljudje, ki pa skupaj z nami sodijo v eno, evropsko kulturno tradicijo. Posebno vez med obema narodom predstavlja tudi redki Slovenci, ki tam živijo. Eden takih je Ivan Cankar ...

Drugi sedem od dvanajst finskih dni

Enkrat je bil šesti dan, ki sva ga v celoti namenila poti v estonsko glavno mesto Talin. Da je to lep kraj, nama je povedal že Ivan, ki ga je spoznal v začetku 90-tih, ko je finska podružnica IBM prevzela nalogo računalniškega opismenjenja pribaltskih narodov. Ko so ti po razpadu SZ ponovno dobili svoje države - postali "nacije", bi rekel dr. Tine Hribar. Novi utrip se mestu pozna že na prvi pogled; medtem ko je zunanji del ves prekopan od gradbišč, je staro srednjeveško jedro zlikano kot nestvina poročna obleka. Pravi užitek se je sprehajati po gubah njenih ulic, pogledovati v notranjost številnih cerkev, si privoščiti kosilo v eni od restavracij, ki so bistveno cenejše od helsinških; enako velja za knjigarno Apollo, ki po velikosti helsinški Akademski knjigarni ne sega niti do kolen, vendar so v njej številne evropske in ruske knjige cenejše kot na severni strani Finskega zaliva. Tisto, v čemer Talin presega le 50 kilometrov oddaljene Helsinke, je prav njegov srednjeveški šarm. Helsinki so večji, arhitekturno modernejši, bogatejši, a srednjeveškega čara pač ne morejo imeti, saj so se začeli zares razvijati šele po letu 1809, ko je Finska postala velika kneževina ruskega carstva, Helsinki pa 1812 njeno glavno mesto. So mesto 19. in 20. stoletja, zaznamovani s pečatom cele vrste velikih arhitektov.

Prvi je seveda Nemeč Carl Ludwig Engel (1778-1840), ki mu je ruski car Nikolaj I. naročil, naj tu postavi Sankt Peterburg v malem, on pa je nalogo uresničil na Senatnem trgu in v stavbah, ki kraljujejo nad njim. Drugi je morda Finec Eliel Saarinen (1873-1950), ki je pred 1. svetovno vojno skupaj s kolegom Gesseliusom in Lindgrenom načrtoval historično zaznamovano stavbo Finskega nacionalnega muzeja in je avtor med

Ruska cerkev in kamion v estonskem Talinu.

jalna in glede na finske astronomske cene alkoholnih pijač, zlasti žganih in vina, se obisk v njej vesakakor splača. Že v Talinu sem gledal finske potnike, kako so na trajektu tovorili cele pakete estonskega in finskega piva v pločevinakah, v ladijskem "djutfirju" pa tega začuda niso prodajali. A glej ga šmenta. Deset minut pred izkrcanjem so odprli vrata nekega stranskega prostora v velikem potniškem salonu in za njimi se je prikazala cela gora pivskih kartonov. Ljudje so se postavili v vrsto, v rokah so imeli potrdila, da so pivsko radost na blagajni že plačali ter prevzemali po dva paketa na osebo, večina je zraven kupila še poceni zlojljivi voziček. In potem se je zgodilo, da je vrsta izstopajočih iz velike ladje spominjala na pivsko karavano. Skoraj ga ni bilo, ki ne bi vlekel ali nosil svoje zaloge piva. Priznam, da sem bil med nosilci tega težkega, a sladkega tovara tudi podpisani.

To ni asfalt, to je naravna steza na granitu.

Ob jezercu v nacionalnem parku Nuukio.

vojno zgrajene helsinške železniške postaje. Njegov sin Eero (1910-61) si je pridobil svetovno slavo z deli, ki so jih po njegovih načrtih postavili v Ameriki. "Tretji" (po našem vrstnem redu, sicer pa verjetno prvi nad vsemi) naj bo Aalvar Alto (1898-1976), eden svetovnih prvakov v arhitekturi 20. stoletja. Ko sem se vsak dan vozil mimo palače Finlandia Hall, me je vedno znova spominjala na ljubljanski Cankarjev dom. A da bi Aalto "kopiral" Ravnikarja, je malo verjetno, saj je bila Finlandia zgrajena v letih 1967-71, torej pred CD.

Po tej načelni pripombi o arhitekturi se vrnilo v kraje, ki se v njej omenjajo oziroma na velikanški katamaran Autoexpress 2 družbe Tallink, s katerim se vračamo v Helsinke. Na njem je še vedno odprta brezcarinska prodaja

Sedmi dan ni bil namenjen počitku. Nasprotno: ogledala sva si dva muzeja, eno razstavo in šla na "izlet v finske gozdove in jezera", v Nuukio, enega od številnih nacionalnih parkov. Helsinški Ateenum hrani veliko zbirko finskega slikarstva zadnjih dveh stoletij,

ko si jo ogleduješ, te prestavi v nek drug, skoraj sanjski svet in ko se vrneš v mestni hrup, si kar malo zmeden. V galeriji Valkoinen sali na že omenjenem Senatnem trgu pa je na ogled razstava, ki je prejšnji pravo nasprotje: *Socialistični realizem - Velika utopija*. Pripeljali so jo iz Rusije, ji dali zahodnjaški naslov *Back to the USSR* (po istoimenski skladbi ansambla The Beatles) in je pravi bum. Zdi se, da imajo Rusi in Srbi neko podobno vrlino: da iz obdobj svojih zgodovine, ki so v svojem bistvu tragična, post festum naredijo vrhunsko umetniško manifestacijo in prestižni izvozni artikel. Srbi in drugi balkanski bratje v filmih (*Ko to tamo peva, Lepa sela lepo gore* ali *Ničija zemlja*), Rusi z imenovano razstavo, ki je res vredna ogleda, tako za pristaše kot za žrtve sovjetskega komunizma. Prve navda z nostalgijo, druge najbrž s precejšnjo mero ogorčenja, nikakor pa jih ne more pustiti neprizadetih. Če bi imel jaz, ki sem bil sam privrženec "rdečega projekta", kaj besede v razstavni politiki slovenskih galerij, bi to razstavo povabil k nam. Ali pa bi - zakaj ne - podobno naredil iz domače umetniške produkcije. Sem prepričan, da bi bila tudi ta prava uspešnica, saj bi "temno stran meseca" ponovno pokazala kot najsvetlejšo utopijo. Pri Fincih občudujem, kako znajo pokazati tisto, kar imajo - ob prestižnih tudi čisto vsakdanje reči. Pri nas se veliko govori o turizmu, vendar je to dostikrat res le utopija. Oni pa te naložijo na avtobus, te odpeljejo v bližnji gozd, sprehodijo mimo jezera, kažejo na breze, borovce, smreke in lišaje, borovnice, brusnice in gobe - kot bi bilo to kako svetovno naravno čudo. In zdi se, da turisti, ki prihajajo z vsega sveta, to gozdno in vodno preproščino dejansko doživljajo kot nekaj posebnega. Ko sem se soočil s tem dejstvom, si hkrati nekako nisem mogel predstavljati, kako bi lahko turiste zapeljali tudi v gozdove Žirovskega vrha (denimo); jim tam razkazovali vse prej naštetu (razen jezer,

ki bi jih lahko zastopalo le miniaturno Račevsko), pa še objekte Rupnikove linije za povrh. A povejte mi recept, kdo in kako naj tujce pripravi do tega. Če to zmorejemo Finci, zakaj ne bi mi!?

Osmi dan je bil pravi muzejski ših. Prirodoslovni muzej je bil za ogrevanje, Finski zgodovinski muzej pa pravi kratki kurs le-te. Temeljitejši ogled teh dveh muzejev je v bistvu isto, kot če bi popotoval širom po Finski ter si ogledoval njene naravne in zgodovinske znamenitosti, ki so tu zbrane na enem samem kraju, v stavbi, ki je zgrajena iz granita, prevladujoče finske kamnine, in po arhitekturi spominja na grad iz kake romantične pripovedi. Popoldanski počitek v parku ob palači Finlandia in sprehod po mestni četrti na polotoku Katajanokka, sta bila zdravilo proti prekomerni muzejski dozi. Podobno je bilo deveti dan, ki je bil že najina druga sobota v finskem glavnem mestu. V Muzeju kultur sva si ogledala veliko razstavo o Sibiriji, o življenju v bližnjem prostranstvu nad polarnim krogom. Ko so ga v carskem času odkrivali in osvajali, so imeli Finci pri tem veliko vlogo. V Arhitekturnem muzeju pa je na ogled razstava Aaltovih nerealiziranih projektov. Arhitekt je zapisal, da so kakor risbe v pesku, preden jih zbrise veter. Zapisal je, da je tudi on pisal pesmi - prav te načrte - sanje, ki so bile narisane, a neuresničene.

Popoldne sva šla še zadnjič na morje, čeprav le do bližnjega otočja Suomenlinna. Kar pomeni: Finska utrdba. Gre za šest otokov, na katerih je pet ločenih utrdb na površini okoli 60 ha. Tu mimo vodi edina dovolj globoka plovna pot do luke: kdor se utrdi na otoku, ima ključ do mesta. Prav to so storili že Švedi, ko so 1747 za-

sko kosilo se je po tem naporu res prileglo. Pa ne le zaradi lakote, tudi zato, ker je Satu odlična kuharica, ki zna iz vseh mogočih, tudi iz čisto navadnih živil narediti prava kuharska čuda. Riba s krompirjem in drugo zelenjavo - to na papirju ne ponuja nič posebnega, na krožniku je bilo pa prava slast. Po kosilu se je prilegel počitek, sprehod v bližnjo okolico in zvečer spet savna, po njej ohladiš s pivom in solato ... Na moč preprosta in vendar prav lepa nedelja.

Enajsti dan je bil predzadnji in zato nadvse garaški. V uradu, kje kreirajo helsinški turizem, so se namenili turistu zaposliti na poseben način. V prospektu ti narišejo in opišejo šest različnih pohodniških ogledov, dolgih od 3 do 7 kilometrov. Smer je označena na zemljevidu, ob njej so vrisane številke postankov in v besedilu kratke razlage znamenitosti, ki jih označujejo. Najina šestkilometerska in skoraj šesturna pot se je začela pri znameniti, v živem granitu zgrajeni cerkvi Tempeliaukio (1969), vodila mimo mestnih po-

Tako velikega mravljišča pri nas še nisem videl.

V helsinškem pristanišču, nad njim katedrala sv. Nikolaja.

čeli z utrjevanjem. Rusi so to obrambno podjetje nadaljevali in skozi poldrugo stoletje je tu nastala ena največjih obmorskih utrdb na svetu, ki pa - žal ali k sreči - ni nikoli zares služila svojemu namenu. Zdaj je cela reč en velik muzej, sprejet tudi na Unescov seznam svetovne dediščine. Nekdanje trdnjave in velikanski topovi gostijo množice turistov in domačinov, ki prihajajo sem na ogled, sprehode, poležavati, popivati, se ljubiti ...

Deseti dan je bila spet nedelja, če ne dan za ljubezen, pa vsaj za počitek. Osrednji dogodek je bil zelo preprost, a lep. Peljala sva se s kolesi okoli bližnjega jezera Tuusulanjaervi, tistega, ki smo ga prejšnjo nedeljo obvozili z avtom. To pot se nisva ustavljala v hišah umetnikov, ampak le naključno in v naravi. Vožnja je brez posebno dolgih postankov trajala dobre tri ure. Okoli jezera je ob glavni cesti speljana še posebna steza za pešce, rolnarje in kolesarje, ki jih tu ne manjka. Pri nas je kolo spet v modi v zadnjih letih, pri Fincih iz mode ni nikoli prišlo. Nedelj-

naju je tudi to pot zapeljal s svojim avtom in za nekaj ur prekinil svojo službo. Ravno v tistih dneh je bil ves na trnih, prevzemal je nov projekt. IBM in finska letalska družba Finnair sta ustanovila mešano družbo oziroma cel team strokovnjakov, ki bo letalce na novo opremil z vsi računalniško podporo, od hardvera do softvera. Ivan je vodja tega podjetja. Kdaj pride spet domov, ni vedel, letos mu ne kaže. Iz Helsinkov sva odletela ob 15.00 (po naše uro prej), v Celovcu po hitrem presedanju na Dunaju pristala ob 18. in bila malo po 20. uri spet doma na gorenjskem jugu. Dobri stari clio je čakanje na celovškem letališču dobro prestal, le čakalnica je bila precej draga, kar 68 EUR. Na domačem vrtu je medtem vse ponorelo, prvi avgustovski tedni bodo polni zelenjave, za začetek je bila pa juha iz blitve. S to preprosto jedjo sklepam dnevnik finskega potovanja, čeprav tudi dan po njem še ni bil povsem slovenski. Vsaj v glavi ne, vtisi so bili premočni. Kak ducat naj jih ostane v tem pisanju.

Miha Naglič

Finska idla - hišica ob jezercu.

Selitev obrtne zbornice čez pol leta

Poslovna stavba bo pod streho prihodnji mesec, odprli pa naj bi jo februarja prihodnje leto. Septembra ugodna posojila za zaposlene pri obrtnikih in samostojnih podjetnikih.

Kranj - Novogradnja na Primskovem dobiva svojo končno podobo, saj bo poslovna stavba pod streho v začetku prihodnjega meseca. Gradbinec GIP je začel graditi konec januarja, konec aprila pa so s položitvijo temeljnega kamna uradno obeležili začetek gradnje. Nosilec projekta je Območna obrtna zbornica Kranj, z novogradnjo pa želi na enem mestu zbrati institucije, ki se ukvarjajo z malim gospodarstvom.

V novi poslovni stavbi bodo poleg zbornice tudi BSC Poslovno podporni center Kranj, Sklad za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih, Stanovanjska ustanova delavcev v obrti, lekarna, zlatarna, banka in kavarna. Gospodarska zbornica Slovenije - območna zbornica za Gorenjsko pa je od nakupa odstopila. "Za novogradnjo smo se odločili vsaj iz dveh razlogov: prostori, kjer smo sedaj, so premajhni in povsem neustrežni, poleg tega smo želeli pod isto streho združiti čim več institucij, ki se ukvarjajo z malim gospodarstvom. Del prostorov naj bi odkupila tudi gospodarska zbornica, vendar so nakup med gradnjo odpovedali, kar pomeni, da bodo podjetniki, veliko je članov tako obrtne kot tudi gospodarske zbornice, še vedno vezani na dve lokaciji. Vsi ostali

prostori so prodani, za 244 kvadratnih metrov v prvem nadstropju, ki naj bi jih kupila omenjena zbornica, pa želimo, da bi jih zapolnili z dejavnostmi, ki ne povzročajo hrupa in so povezane z malim gospodarstvom npr. knjigovodski, računalniški servis, grafična, odvetniška, notarska in podobne mirne dejavnosti," je povedala Daniela Žagar, sekretarka Območne obrtne zbornice Kranj.

V novi stavbi, opremljena bo z dvigalom, bo tudi večnamenska dvorana s stotimi sedeži, za njeno avdio in računalniško opremo pa bo poskrbelo podjetje Gradbinec GIP, ki je podpisalo donatorsko pogodbo za 5,2 milijona tolarjev. V poslovni stavbi, z garažami bo merila 3900 kvadratnih metrov, bo tudi garažna hiša za 50 vozil, prav toliko zunanjih parkirišč pa bodo uredili ob stavbi. Projektna dokumentacija je stala 15 milijon tolarjev, komunalna oprema zemljišča 18 milijon tolarjev, sprememba fasade pa bo gradnja, ki naj bi stala 850 milijon tolarjev, nekoliko podražila. "Gradnja poteka po načrtih, objekt bo v za-

Poslovna stavba bo pod streho v začetku septembra, končana pa bo februarja 2003.

četku septembra pod streho, selili pa se bomo marca prihodnje leto. Veliko notranjih obrtniških del bodo opravili obrtniki, ki so člani naše zbornice. Sedanji prostori na Likoarjevi, in voljo imamo le 120 kvadratnih metrov, že dolgo ne zadostujejo več našim potrebam, zato težko čakamo na selitev, omenjeni prostori pa bodo ostali

Društvu obrtnikov Kranj. Z novimi prostori pa nameravamo našo dejavnost širiti tudi na področje izobraževanja, radi bi ustanovili izobraževalni center, in poskrbeli

za knjigovodski servis," je dejala Žagarjeva.

Ob stečaju Slovenske hranilnice in posojilnice Kranj je kranjska obrtna zbornica svojim članom, v

SHP naj bi imelo prihranke vsaj 400 njenih članov, poslala sporočilo s podatki, kako, kje in do kdaj morajo prijaviti svoje terjatve, pri odvetnici Mariji Murnik jim je na voljo tudi brezplačno svetovanje, za morebitne denarne pomoči podjetnikom, ki so izgubili večino prihrankov, pa zbornica po besedah Žagarjeve nima dovolj denarja, svojim članom denarno pomoč nudi le v primerih naravnih nesreč, požarov, smrti. Dvakrat letno zbornica razpiše tudi ugodne kredite za zaposlene pri obrtnikih in za obrtnike po obrestni meri TOM + 1% , z odplačilno dobo deset let, ki so namenjeni nakupu stanovanj, adaptaciji in novogradnji. Letos je na voljo 80 milijonov tolarjev, novi razpis za zaposlene pri podjetnikih, ki so člani kranjske obrtne zbornice, bo septembra, ko bodo razpisali 35 milijonov tolarjev. Najvišje posojilo za gradnjo ali nakup stanovanja je v višini 6,5 milijona tolarjev in z odplačilno dobo 20 let, za deset let pa lahko prosilci dobijo največ 3,5 milijona tolarjev. Prijave bodo sprejemali od 4. do 18. septembra.

Renata Škrjanc, foto: Tina Doki

Spodbudni rezultati

Medvode - Lani so v Donit Tesnitu Medvode dokončno ukiniteli azbestno proizvodnjo. Kar 40 odstotkov proizvodnje so nadomestili z brezazbestnimi in dopolnilnimi programi. Ker pa so azbest nadomeščali s kevlerjem, grafitom, celulozo oziroma s steklenimi vlakninami, te surovine pa so se v začetku minulega leta podražile za dvajset odstotkov, so kupci njihovih izdelkov še pred proizvodnjo brezazbestnih izdelkov povečali naročila. Tako je bila proizvodnja v prvem polletju povečana, v drugem polletju lani pa zaradi zasičenosti trga prevelika. Vendar pa se zaradi tega Donit Tesnitu niso odločili za odpustitve delavcev, saj so letos spet pričakovali povečanje proizvodnje. In res so poslovni kazalci za prvo polletje spodbudni, saj se je prodaja količinsko in vrednostno povečala za nekaj odstotkov. A.Ž.

V garažni hiši bo 50 parkirišč in enako število zunanjih še ob stavbi.

Podjetništvo na 18 tisoč kvadratih

Med Žejami v občini Komenda in Vodiciami je načrtovana ena od treh osrednjih poslovno obrtnih con v Sloveniji.

Komenda - Julija meseca pred dvema letoma so v občini Komenda v okviru dolgoročnega prostorskega plana prvič obravnavali za občino nadvse pomemben dokument. Komenda je že sicer poznana po podjetništvu in obrtništvu, od nekdanjega po tradicionalnem lončarstvu, v novi mladi občini pa so interesi za različne dejavnosti vsak dan večji. Zato so v občinskem svetu, ko so pred dvema letoma v tako imenovanem prvem branju obravnavali opredelitev poslovno obrtne cone v bližini Žej ob cesti proti Vodiciam, za zanimanjem in zadovoljstvom pozdravili zamisel, da bi na tem delu bila v prihodnje ena od treh osrednjih poslovno obrtnih con v Sloveniji. Na občino Komenda bi v njej odpadlo okrog 18 tisoč kvadratnih metrov.

Med Žejami, v občini Komenda, in Vodiciami, kjer je manj kakovostni gozd, naj bi nastala ena od treh osrednjih poslovno obrtnih con v Sloveniji.

tovila medresorsko uskladitev in ne bi bilo več zadržkov za začetek uredničevanja tega pomembnega programa. Zanimanje za nastanek te velike podjetniške cone je danes že precejšnje tako v občini Komenda kot drugje. Komplex bo namreč omogočal tudi razvoj v sosednji občini Vodice in nazadnje uresničitev programskih vsebin, ki jih bodo na podlagi programa Phare proučili in razvijali v

tež osrednji coni. Direktor občinske uprave v občini Komenda Slavko Poglajen je pred dnevi povedal, da so v občini zainteresirani za načrtovani program, ki ga vodi OIKOS. Ocenjuje tudi, da

Ob začetne ideje o uvedbi ECTS na Univerzi v Ljubljani so minila že štiri leta. Do danes se v večini študijskih programov podiplomskega študija sistem že uporablja, medtem ko je na dodiplomskem, razen nekaterih izjem, napredek počasnejši. Posamezne članice Univerze v Ljubljani so pri tem uvajanju na različnih stopnjah.

Ob koncu študijskega leta je Študentska organizacija Univerze v Ljubljani opozorila javnost na uvajanje nabirno izbirnega kreditnega sistema študiranja - ECTS (European Credit Transfer System) v Sloveniji. ŠOU je v ta namen ustanovil projekt ECTS, preko katerega ozaveščajo študente in jim poizkušajo predstaviti prednosti tega sistema, ter jih informirati o razvojni dinamiki uveljavljanja sistema v slovenske študijske programe. Matej Bandedelj, sekretar Rasorja za študijsko problematiko, je pojasnil, da je osnova ECTS sistema ovrednotenje študijskih obveznosti s kreditnimi točkami, ki omogočajo večjo izbirnost med predmeti in hkrati lažjo prehodnost med univerzami in programi. Študent mora do diplome zbrati vnaprej določeno število kreditnih točk, ob tem pa mora obvezno opraviti določene predmete. Za določeno število kreditnih točk si lahko sam izbere študijske predmete.

Časi se odvijata tudi na akademijah in visokih šolah. Poglavitni razlog je v strahu pred spreminjanjem utečenih procesov in pred pomanjkanjem finančnih sredstev. Uvajanje kreditnega sistema po

Večina članic imajo programe sicer že ovrednotene po ECTS sistemu, ki pa se razen v redkih primerih v praksi ne uporablja niti ne zagotavlja izbirnosti in interdisciplinarnosti. Korak naprej so naredile Medicinska fakulteta, Fakulteta za strojništvo, Fakulteta za arhitekturo, Ekonomska fakulteta in Fakulteta za računalništvo in matematiko. Na pravni fakulteti za ta sistem ni pravega zanimanja, po-

Bodo v prihodnosti študenti prišli do kredita s kreditnimi točkami.

traj visokošolskega sistema. Prepričani so, da bi to vplivalo na izboljšanje kvalitete študija, kar je v interesu tako študentov kot univerze in delodajalcev.

Katja Dolenc, foto: Tina Doki

51
NEKOMERCIJALNI
REGIONALNI
PROGRAM

DEŽELNA TELEVIZIJA LOKA

Kapucinski trg 8
p. p. 114
4220 Škofja Loka
tel. / fax: 04/ 513 47 70
e-pošta: dtv@lokativ.si

EDINA ODDAJNJSKA TELEVIZIJA NA GORENJSKEM

RAZPIS

Z uveljavitvijo sprejetega akta o ustanovitvi medija DEŽELNA TELEVIZIJA LOKA sprejetega na skupščini družbenikov 26.6.2002 in ob uvedbi jesenske programske sheme vabimo k sodelovanju:

- AVTORJE
ze izdanih dokumentarnih filmov
- SNEMALCE IN MONTAŽERJE
z lastno SVHS ali digitalno opremo

- TRŽNIKE
oglasov in reklam
- VODITELJE - STROKOVNJEKE
tematskih, gospodarskih,
izobraževalnih in športnih oddaj

INFORMACIJE NA TEL. : 031/ 325 138

OBMOČJE VIDNOSTI

RADOVLICA, BISTROVA, POKRANCI, MARJE, GORNJA SENOVA, BULKA, KORBKA, MILE, VITOMILSKA, BRANKA, BRANA, VOKLA, VOJKA, MEDVODE, ČISTINA, KAMNITICA, RADOVAČA, ŽIRIČI, DOMŽALE, LUBLJANA, LITVA

Les 3

TC DOLNOV, Šuceva 23, Kranj,
tel.: 04 2042 714

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Pri opremljanju in obnavljanju stanovanja je izbira talnih, stenskih in stropnih oblog zelo pomembna za sam končni izgled stanovanja. V trgovini **LES 3** Vam je na voljo velika izbira oblog, ki vam bodo služile dolga leta.

Stenske in stropne obloge so lahko izdelane iz mediapana, iverke, masivne ali pa iz plastike. Pri oblogah iz mediapana in iverke je izbira barv res velika - od dekorjev lesa, pa do barvnih: modra, zelena... Masivne obloge so različnih debelin in širin, lahko so naravne ali pa že končno lakirane. Plastične obloge pa so še posebej primerne za vlažne prostore.

Talne obloge se prilagajajo namenu prostora. **Laminati** so pri opremljanju stanovanja postali skoraj nepogrešljivi. Od spalnic in

otroških sob pa do hodnikov in kuhinje - z laminatom primerne kvalitete dobimo pod, ki bo hitro položen, cenovno ugoden in trajen. Nekateri pa prisegajo na **tople pade**. Velika izbira, ugodne cene in strokoven nasvet prodajalca vam bodo olajšali nakup.

Za prave ljubitelje lesa so na voljo **parketi: lamelni, klasični, gotovi (panelni) in lam.**

Pluta kot naraven material ponovno pridobiva na veljavi. **Plastificirana pluta** se je skozi leta izkazala kot izredno trpežen pod tudi za najbolj obremenjene stanovanjske prostore. Ne smemo pa pozabiti tudi na **lakirano in stensko pluto**, katerih izgled ustvari občutek topline.

Okrasni kamni in opeke dajo prostoru poseben čar - od rustikalnega izgleda belgijskega in francoskega kamna, do opek različnih barv in velikosti.

Pri zaključevanju oblog pa Vam bo velika izbira **letev** olajšala delo. Poleg samih materialov boste pri nas dobili tudi strokoven nasvet, saj je ravno pravilna izbira obloge pogoj za dolgoletno uporabo.

Nagrade:

1. nagrada:

nakup v vrednosti 10.000 sit

2. nagrada:

nakup v vrednosti 7.000 sit

3. nagrada:

nakup v vrednosti 5.000 sit

Tri lepe nagrade tudi tokrat prispeva Gorenjski glas.

Rešitve križanke (nagradno geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do srede 28. avgusta 2002, na Gorenjski glas, Zoisova 1, 4001 Kranj ali pa oddajte v turističnih društvih Bled, Bohinj, Dovje - Mojsrana, Jesenice, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič ali v Turistični agenciji Meridian na Jesenicah, TA Veronika v Kamniku, TA Meridian, Alpska 62, Lesce ali v malooglasni službi Gorenjskega glasa v avli poslovnega stolpca, Zoisova 1.

Rezultati žrebanja nagradne križanke VENUS, Konfekcija & Perilo

Med pravnimi rešitvami nagradne križanke je komisija izžrebala sledeče nagrajence:

1. nagrado:

nakup v naših prodajalnih v vrednosti 10.000,- sit prejme **ANDREJ ERŽEN**, Pod Gozdom 6, Zg. Besnica

2. nagrado:

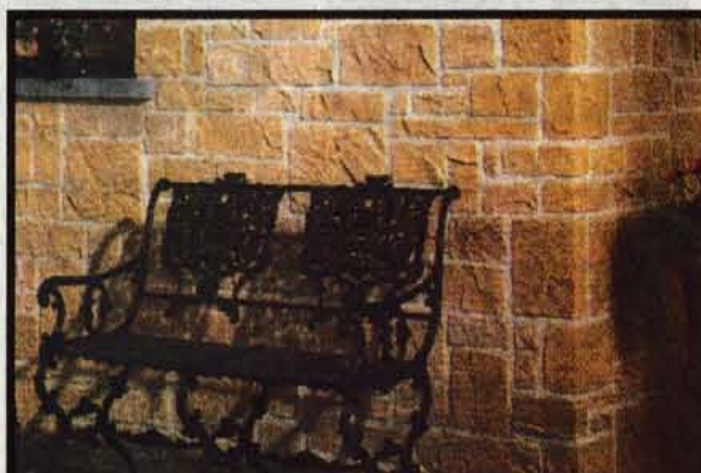
nakup v naših prodajalnih v vrednosti 5.000,- sit prejme **ROZA BREZAR - GRBAVAC**, Moste 63a, Žirovnica

3. nagrado:

nakup v naših prodajalnih v vrednosti 3.000,- sit prejme **DAMJANA AŽMAN**, Brda 2a, Radovljica

Tri nagrade, ki jih prispeva Gorenjski glas, pa prejmejo: **BREDA PEHANI**, Neubergerjeva 12, Ljubljana; **IVAN REKAR**, Predoslje 100, Kranj in **URBAN KAVČIČ**, Kamna Gorica 59d, Kamna Gorica.

Nagrajencem čestitamo!

	PRIPRAVA ZA TISK-MEDIAART	IGRALEC NA LAJNO	VNETJE MANDELJNOV IN ZRELA	MARJAN DERMOTA	NAMAKALNA NAPRAVA	REKA V EVROPSKEM DELU RUSJE	FRANCOSKI PISATELJI (EMILE)	JEZERO V ETIOPIJ
GESLO								
PEVKA MAKOTER	11							
JANI GOLOB				PISATELJ CANKAR STAR OGR. DRAMATIK				9
REKA V AMERIKI (SLAPOVI)					19			
PEVKA RUPEL						IVO MOJZER	STROK ZA KEMUO	PERZJSKI DUH ZLA
RASTLINA (STAR)				1				

	SESTAVIL: F. KALAN	VELIK ŠPORTNI OBJEKT	STAROGRŠKI PESNIK BRALKA																
OKRASNA RASTLINA (REPAT)										NAŠ PEVEC (M.R.)									
MREŽASTA TKANINA																			
ALBERTO TOMBA				ZMAGOVALNA ČASA VEDA O VIRUSIH															
HRV. NOGOMETAS ŠUKER									879 KM DOLGA REKA V LITVI										IRSKA REPUBL. ARMADA
SODOBNIKI KELTOV	8										LOJZE ROZMAN	KRAJ PRI OPATUJ	NADLEŽNA ŽUŽELKA NAVJE						STVAR, PREDMET DRŽAVA V INDOKINI
OKROGEL DEL ČESA																			2
STRUPENA KAČA, KOBRA																			
GORENJSKI GLAS	MESNA JUHA		FRIDOLIN ZASTOPNIK OTROKA PRI KRSTU						13	PREVOZNO SREDSTVO TELESNA STRAST									
STAROGRŠKI NOVEC, OBOL									17										PRITR-DILNICA KRAJ V DALMACIJI
BOGOMIR (KRAJSE)	16																		
OČKA, ATEK																			
REJNICA				20															
REKA MED IRANOM IN ARMENIJO																			

Trgovina LES 3 se nahaja v Kranju na Primskovem, Šuceva 23, Tel.: 04/ 20 42 714

Delovni čas:
pon. - pet. 7.30-12.00 14.00-19.00
sobota 8.00-13.00

V SPOMIN

Včeraj, 15. avgusta 2002, je minilo deset let, odkar me je zapustil moj dragi oče

VIKTOR ARHAR

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Hčerka Nataša z družino

ZAHVALA

Ob zadnjem slovesu našega dragega očeta, deda, pradedu in tasta

FRANCETA SITARJA st.

iz Rupe pri Kranju

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem, vsem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot k vnuku in ženi, izrekli sožalje, darovali cvetje in darove za sv. maše. Posebej se zahvaljujemo dr. Mariji Gašperlin-Kuralt, sestri Mariji, bolnišnici Golnik odd. 500 in 200. Zahvaljujemo se gospodu župniku Francu Grahku iz Dupelj, pevcem iz Nakla ter pogrebni službi Navček. Hvala tudi vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste karkoli storili za njegovo dobro.

Žalujoči: sin Franci in hčerka Marica z družinama, vnuka in pravnuka

ZAHVALA

V 93. letu je mirno zaspala naša mama, stara mama, babica, sestra, teta in prijateljica

ANA MARIJA JANHUBA

Od nje smo se poslovili na pokopališču Blejska Dobrava.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so izrazili sožalje in sočustvovanje z nami, podarili cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi dr. Polakovi in osebju Bolnišnice Golnik, Domu starejših občanov Preddvor, g. župniku Jožetu Milčiniču in pevcem bratov Zupan.

VSI NJENI

ZAHVALA

V 68. letu nas je po hudi bolezni zapustil dragi mož, oče, dedek in tast

STANISLAV ČERNILEC

iz Podbrezj

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in z nami delili bolečino. Zahvala tudi sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter darovane maše. Posebej pa se zahvaljujemo gospodom župnikom, gasilcem, pevcem iz Predoselj ter pogrebni službi Navček. Lepa hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 39. letu nas je nenadoma zapustila draga mami, hčerka, sestra, teta

JOŽI JEREB

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in denarno pomoč. Hvala sodelavcem Mercator KŽK-ja, Domplana, Save in sindikatu KŽK-ja. Hvala tudi g. Isteniču za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem in pogrebni službi Navček.

Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

V neizmerni žalosti vsi njeni

Šenčur, Kranj, Zgornji Brnik, Cerklje, Novo mesto, Bathurach

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila draga žena, mama, stara mama, sestra in tašča

FRANCKA MARČUN

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem žalujočih in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in sv. maše. Zahvaljujemo se dr. Pirihovi za obiske na domu, Mateji Grčar za večletno pomoč, gospodu župniku Romanu Mihorju, pevcem, nosačem ter pogrebni službi Akris.

Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat, iskrena hvala.

VSI NJENI

ZAHVALA

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo
tvojih rok ostaja.*

V 66. letu nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, brat, stric, bratranec, tast in prijatelj

JANEZ SVETELJ

iz Šenčurja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem Cestnega podjetja Kranj za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Zahvala pogrebni službi Navček ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Šenčur, avgust 2002

ZAHVALA

*Tisto, česar se morate bati,
ni konec življenja, ampak to,
da bi se življenje nikdar ne začelo.*
(Grace Hansen)

V 90. letu nas je zapustila naša draga mama

TEREZIJA PINTAR

s Češnjice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in denarne darove. Hvala njenim nečakinjam in nečakom, g. župniku Likarju za lep pogrebni obred in pogrebni službi Akris. Hvala dr. Koširju za zdravljenje in ge. Lidiji za nego na domu. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo obiskovali, pospremili na njeni zadnji poti in se je boste spominjali.

Sinova z družinama
Češnjica, 13. avgusta 2002

ZAHVALA

Globoko pretreseni z neizmerno bolečino v srcih smo se 8. avgusta po hudi bolezni poslovili od naše žene, mame, stare mame in tete

ŠTEFANIJE SLABE

p.d. Orlove mame iz Kopačnice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, sodelavcem podjetja Jelovica iz Gorenje vasi za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, darove za svete maše ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Še posebej pa se zahvaljujemo dr. Perdanovi, dr. Šubicevi ter patronažni službi iz zdravstvenega doma Gorenja vas ter dr. Ratki Tomšič iz Onkološkega Inštituta v Ljubljani za večletno zdravljenje. Hvala gospodu župniku Janku Kosmaču za lep poslovljni obred in cerkvenim pevcem. Hvala Andreji in Damjani za ganljive besede ob slovesu. Še enkrat hvala vsem imenovanim in neimenovanim za nesebično pomoč v teh težkih dneh.

Žalujoči: mož Franc, sin Slavko in hči Marinka z družinama, sestri Mici z družino in Pepa Kopačnica, 8. avgusta 2002

ZAHVALA

*Mama,
težko pot si prehodila,
zdaj tiho se od nas si poslovila
in boleč spomin nam vsem si
zapustila.*

V 94. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica, praprababica, sestra, tašča in teta

ANGELA LUSKOVEC

roj. Terbe

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Lepa hvala dr. Vavken in patronažni sestri Francki. Zahvaljujemo se g. župniku Cirilu Isteniču za pogrebni obred, hvala pevcem za zapete žalostinke, nosačem in pogrebni službi Navček. Vsem imenovanim in neimenovanim, hvala.

Žalujoči vsi njeni

V SPOMIN

*Vročega avgusta lani, prav na današnji dan
zadnjič zaprl je oči, najdražji nam*

ZDRAVKO KORENČAN

16.12.1922 - 16.08.2001

*Spomin nanj v srcih naših je še vedno živ,
kot bi bilo včeraj, boleč in nenadomestljiv.
Pogled njegov še vedno spremlja nas povsod,
kot bi bil z nami, še vedno navzoč.
Ostala so dejanja njegovih pridnih rok,
nadaljuje poslanstvo njegovih se otrok.
Mnogo solza in žalosti ni pregnalo bolečine,
niti tolažba, da čas izbriše vse, da vse mine.
Iskrena hvala vsem, ki spomnite se nanj,
vsem, ki stojite ob njem, prižgete lučko zanj.
Naj encijan in planika na grobu vas spomnita na to,
da v gorah, v tišini mu je bilo najbolj lepo.*

•Hvaležni za vsako lepo misel in spomin nanj.

Žena Janka, hčerki Jelka in Olga ter sinova Zdravko in Vojko z družinami
Naklo, 16. avgusta 2002

JAKA POKORA

VREMENSKA NAPOVED ZA GORENJSKO

AGENCIJA RS ZA OKOLJE, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
od 12 °C do 25 °C	od 13 °C do 23 °C	od 13 °C do 24 °C

Danes, v petek, bo delno jasno, popoldne se bo od vzhoda zmerno pooblačilo. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 13, najvišje dnevne pa od 23 do 25 stopinj C. Jutri, v soboto, bo zmerno do pretežno oblačno, tu in tam bo kakšna krajša ploha. V nedeljo bo že nekoliko manj oblačnosti in večinoma suho bo.

V hribe z rokami v žepu ... in očmi na podplatih

Med peklom in nebom Cerkljanskega

Ob sprehodu po zahodnem delu Cerkljanskega hribovja boste morda začutili, zakaj sta bili Kojca in Zakojca pisateljski navdih Franceta Bevka, in zakaj se je zaradi orehovske babe ubil sam hudič.

Prvi del poti do Cerkljanskega, bolj ali manj hribovitega in odmaknjenega dela zahodne Slovenije, ni nobena orientacijska pustolovščina. Iz Škofje Loke gre cesta skozi Tavčarjevo Poljansko dolino in čez prelaz Kladje do "glavnega mesta" pokrajine, Cerknega. Od tu se pripeljete naprej proti Razkrižu, na razpotju pa proti vasi Jesenica. V Jesenici, že na 700 metrih višine, ste prav v središču gozdnatega sveta hribov in vmesnih globokih grap, kjer se v majhnih vaseh in samotnih kmetijah stiska vse manj ljudi.

Da spoznate ta čudovit svet, se povzpnete na "streho" Cerkljan-

vo brezno, se še sam vrgel vanj ter se ubil.

Morda bi bilo tukajšnje težko življenje lažje, če ne bi nerazumevanje in zavist pregnala Divjega moža in njegove lepe hčere. O nji-ljudski glas pove, da sta živela v votlini pod goro. Čeprav se je Divji mož le redko pokazal med ljudmi, pa jim vsako leto umno

stran, v vas Zakojco. Prav tisto Zakojco, kjer se je rodil in preživel otroštvo pisatelj, dramatik in veliki primorski domoljub France Bevk (1890 - 1970), in ki je bila skupaj z njegovo Kojco navdih za Grivarjeve in druge pripovedi.

Mimogrede, če po dobrih dveh urah slučajno "zamudite" odep proti Zakojci, boste prišli do Bu-

Tradicionalen cerkljanski senik.

Vrta "fanta" iz Zakojce.

Na Kojci je vse divje...

... in hudičevo.

skega, 1303 metrov visoko Zakojco. Najboljše kar iz Jesenice, čeprav vas čakata dve uri precej strmega, pa dobro označenega vzpona. Občasno se odpre razgled, in kar se same pojavijo besede: graparji..., bajtarji..., rovtve..., samotarji..., odmaknjenost... in spet samota in samota. Na žalost ljudi vse bolj izriva gozd, in izgineva raznolikost pokrajine, za katero so se trudile generacije.

Obsežen travnat vrh ponuja pravo zabavo za oči. Celó če vam tukajšnje muhasto vreme ni povsem

besed o razgledu s njenega položnega in travnatoga vrha.

Na Kojci in pod njo je vse "divje in hudičevo". Pripoved govori, da je zelo huda baba iz Orehka, vasi poleg Jesenice, ugnala celo hudiča. V zameno za njeno dušo ji je ta obljubil služiti eno leto. Prav na zadnji dan pa mu je naložila, da do opoldneva na vrh Kojce privleče velikansko skalo, in do enajstih mu je že skoraj uspelo. Baba pa, premetena, kot je bila, skočil na orehovski turn, in začne zvoniti poldne. Mislječ, da je izgubil, je hudič zagnal skalo proti dolini, da je nastalo Hudiče-

svetoval, kdaj in kje posejati, ter kateri les uporabiti za plug na trdi hribovski zemlji. Na koncu se je fant iz Orehka celo poročil z njegovo prelepo hčerjo. Sreče, blaginje in otrok ni manjkalo, a kaj ko jo je zavist v fantovi družini in vasi na koncu pregnala. Nihče je ni nikoli več videl, ostala je le obljuba, da se za blaginjo in srečo ni

kovega, odkoder je treba štiri kilometre nazaj po asfaltni cesti. Brez skrbi, pot ne bo zaman; pogled si boste na široko odstrli v še en lep, a zamirajoč konec Slovenije, Baško grapo. Saj se še spomnite, kako je Bert Sotlar v filmu Na naši zemlji ob pogledu nanjo zadovoljno pripomnil: „Lej jo, našo grapo, Baško grapo.“

Od tu je izšel velik primorski "sin".

bati, dokler bo v teh krajih živel njen rod. V njun "spomin" je na Kojci ostal Divji rob.

S Kojce se čisto mirno lahko vrnete nazaj v Jesenico, pa je veliko zanimiveje spustiti se na drugo

Bevkova Zakojca je vse starejša in vse manj naseljena, in le gostje v poletnih mesecih poživljajo življenje v vasi in na širokih travnikih nad njo. Zato pa boste na travniku nad potjo ob začetku vasi

srečali krepkega in dobrovoljne Zakojčana, ki je vedno pripravljen na štos ter še kosi travo, čeprav bo zdaj zdaj dopolnil 90 let.

Vredno se je sprehoditi med domovi tega razloženega naselja in spoznati, kako so živeli tu pred desetletji. Bevkova domačija je odmaknjena - če je tu sploh lahko kaj, kar ni odmaknjeno, a dobro označena. Hiša in notranost sta ostali preprosti in skromni, kot da bi Zakojčani s samoto želeli izraziti svojo naklonjenost do Bevka, velikega borca za slovenstvo in Slovence. Ti kraji tudi sicer ne skrivajo, da so in še dihalo za partizanstvo. Spomeniki in goreče besede o narodnoosvobodilnem boju so prisotne povsod, tudi v vaseh, ki jih življenje počasi že zapušča.

Od Zakojce se sprehodite nazaj do Jesenice. Od konca vasi po kolvozu v breg, mimo raztresenih kmetij, in po slabi uri boste spet tam, kjer ste bili. Na neki kmetiji nad Jesenico, kot tudi v bližnjih Počah, je bilo pred nekaj leti neznanstveno popularno gojenje vrtnih polžev. Prave polžje farme, ki so že po prvem letu obljubljale obilne "letine". Zdej se domačinom na vprašanje o tem prikrade smeh: „Ja, ja bili so ... pa so zbežali". Na vprašanje, ali so zbežali

li farmarji ali polži, se le še enkrat široko zasmejijo.

Preden se zadovoljno utrujeni in morda zamišljeni vrnete v Cerkno, ter naprej na Gorenjsko, mogoče najdete čas za še zadnji ogled na Cerkljanskem. Če je Kojca kraj, na katerem se dvignete najbližje nebu, potem se v Ravnah lahko spustite najbližje peklu. V aragonitno Ravensko jamo, ki leži čisto na začetku vasi, kar ob hišnem pragu. Ozek vhodni rov pelje v 352 metrov dolg splet rovvov v treh nivojih. V njej najdemo krhke, snežno bele aragonitne kristalne prevleke v obliki stalaktitov in stalagmitov, sig ter različno oblikovanih iglic. Najiminennejši so skupki tudi čez 10 centimetrov dolgih iglic v obliki ježkov, ki predstavljajo cvet okrasja Ravenske jame. Že leta 1832 jo je po naključju odkril domačin Martin Čelik, a je v veri, da je za točo, ki je uničila Ravnanom pridelek v letu 1832 in 1833, krivo odprtje jame, vhod v jamo zazidal.

In ko se sprehajate po Bevkovi deželi, ali pa vsaj ob koncu, ne pozabite biti "dobri" obiskovalci. Pustite v teh hribeh poleg zvočka avtomobila in vzklikov občudovanja še kaj bolj oprijemljivega.

Uroš Brankovič

Jesenica z Kojco.